

Zápis ze semináře k problematice kamerových systémů

Dne 19. listopadu 2015 se od 9.04 do 12.01 konal ve velké zasedací místnosti ÚOOÚ seminář k problematice kamerových systémů. Jednání se zúčastnili: Ivana Janů, Alena Kučerová, Josef Prokeš, Jiří Žůrek, Ladislav Hejlík, Vanda Foldová, Daniel Pospíšil, David Burian, Miloš Šnytr, Miroslava Matoušová, Jana Rybínová, Josef Vacula, Daniel Rován, Petr Krejčí, Jiřina Rippelová, Zdeněk Koudelka, Vít Zvánovec, Michal Jelínek, David Pavlát, Ján Jaroš a další.

Úvodní slovo měla Ivana Janů, která sdělila, že cílem semináře je nalézt shodu na změně přístupů ÚOOÚ k zpracování osobních údajů kamerami, přičemž přístup ÚOOÚ nesmí být pouze legální, ale také legitimní a férový. Výsledkem reformy má být změna stanoviska ÚOOÚ č. 1/2008, umístění kamerových systémů v bytových domech, v souvislosti s tím se jeví jako nezbytné změnit rovněž stanovisko ÚOOÚ č. 1/2006, provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů. Jako druhou otázku, která by se měla diskutovat, stanovila účel a formu stanovisek ÚOOÚ.

Referát měl Ladislav Hejlík. **Podklady** k němu a písemné **vyjádření** Vandy Foldové, Daniela Pospíšila a Davida Buriana jsou uloženy na X:\Semináře ÚOOÚ\Kamery a jsou nedílnou součástí tohoto zápisu. Poté předsedkyně ÚOOÚ otevřela diskusi. Na základě diskuse a rozsudku NSS *Ryneš v. ÚOOÚ* a jeho hodnocení správní praxe ÚOOÚ týkající se mimo jiné **legitimního očekávání**, ÚOOÚ svůj přístup ke zpracování osobních údajů kamerami, zejména v bytových domech, **změní** takto:

1. Výklad povinností správce osobních údajů při zpracování osobních údajů kamerami musí vycházet ze **systematiky** zákona o ochraně osobních údajů, tj. primární povinností každého správce je stanovit účel zpracování osobních údajů (§ 5 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů), teprve od něj se odvozuje právní důvod (titul) pro způsob zpracování osobních údajů (§ 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů). Následuje povinnost informovat dotčené subjekty údajů správcem osobních údajů (§ 11 zákona o ochraně osobních údajů), oprávnění na přístup (§ 12 zákona o ochraně osobních údajů), zabezpečení osobních údajů (§ 13 zákona o ochraně osobních údajů) a oznamovací povinnost (§ 16 zákona o ochraně osobních údajů).
2. Pro **účel** zpracování osobních údajů kamerami platí obecné principy: Musí být legální a legitimní – v souladu s § 5 odst. 2 písm. e) je nezbytné poměřit zásah do soukromí monitorovaných se zájmem správce; sebelepší právní důvod nemůže nelegální nebo nelegitimní účel zpracování osobních údajů zhojit, a to ani souhlas se zpracováním osobních údajů (§ 5 odst. 2 větvi zákona o ochraně osobních údajů). Účelem zpracování osobních údajů kamerami, který ÚOOÚ považuje za zákonný, je **prevence** protiprávního jednání a **identifikace** protiprávně jednajícího – škůdce.
3. Rovněž bylo diskutováno, že obecná (subsidiární) **doba uchování** průběžného záznamu podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů je sporná. Slovensko má 15 dnů, Rakousko 72 hodin. Jako možný středoevropský kompromis se jeví týden.
4. Praxe ukazuje, že základním právním důvodem (titulem) zpracování osobních údajů kamerami je **ochrana zájmu dotčené osoby** (podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů doslova: nezbytnost „*pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby*“). V článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, je totiž souhlas se zpracováním osobních údajů pouze jedním z právních důvodů zpracování osobních údajů, uvedeným pod písmenem a), zatímco v § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů je souhlas se zpracováním osobních údajů základním právním důvodem ke zpracování osobních údajů a ostatní právní důvody jsou kladeny jen jako výjimky, takže jejich

interpretace by musela být restriktivní, což by nebylo v souladu s povinností eurokonformního výkladu.

5. **Souhlas se zpracováním osobních údajů** kamerami v bytových domech lze uplatnit, analýza věcné stránky však ukazuje, že se zde jedná až na výjimky o podmínku téměř nesplnitelnou, a, i pokud se jí podaří dosáhnout, z hlediska plynutí času proměnlivou a nestabilní, neboť vlastníci a nájemci se mění, jejich děti, za něž rodiče udělili souhlas, dorůstají a nabývají zletilosti; souhlas lze odvolat.
6. Slangové označení ochrany zájmu dotčené osoby jako **ochrana majetku** (správce) může být nevhodné, protože § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů zahrnuje všechna práva a práva chráněné zájmy, např. život nebo zdraví, majetek, a to i třetích osob. Zájem dotčené osoby nelze redukovat na pořízení kamerového záznamu pro veřejnoprávní účel, tj. trestní stíhání nebo přestupkové řízení vůči pachateli, ale patří sem i důkaz pro **soukromoprávní účel**, tj. podání žaloby vůči škůdci.
7. Ohledně **informační povinnosti** správce osobních údajů není spor. Východiskem je informační tabulka, která obsahuje alespoň upozornění, že prostor je monitorován a identifikaci správce. Forma plnění úplné informační povinnosti podle § 11 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů je na rozhodnutí správce.
8. **Oprávnění na přístup** vyžaduje další diskusi. Není shoda na tom, zda má mít přednost zájem subjektu údajů, nebo ochrana oprávnění třetích osob.
9. **Zabezpečení osobních údajů** by mělo vycházet z principu tzv. černé skříňky, tj. že správce kamerový záznam toliko uchovává, neprohliží si jej, nemá-li k tomu legitimní důvod. Jednou z povinností správce osobních údajů je, aby jakékoliv zpřístupnění kamerového záznamu zaprotokoloval podle § 13 odst. 4 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů.
10. **Registrace** zpracování osobních údajů kamerami bude nadále vyžadována v případech riskantních zpracování, například u monitoringu zaměstnanců podle § 316 nového zákoníku práce nebo u pořizování záznamů veřejného prostranství podle *Ryneš v. ÚOOÚ*. V jiných případech je třeba uvážit výjimku podle § 18 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů: „*takových osobních údajů [je] třeba k uplatnění práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona*“.
11. **Testovat proporcionalitu** by měl primárně ÚOOÚ tím, že zpracování osobních údajů kamerami rozliší odvětvově.
12. **Nové** obecné stanovisko ke zpracování osobních údajů kamerami a speciální stanovisko zpracování osobních údajů kamerami v bytových domech **bude připraveno** v návaznosti na tento zápis, přičemž se zvažuje jeho systematika.
13. Co se týká **stanovisek**, byla shoda na tom, že je třeba věnovat mnohem více pozornosti vzdělávání laické veřejnosti, k čemuž by mohla sloužit i jiná forma: **manuál** či **příručka**.
14. Zcela zásadní je postup při přijetí a analýze **stížností** dotčených monitorování. Výsledkem má být srozumitelnější vysvětlení veřejnosti, jak ÚOOÚ vymezuje, které provozování kamery je přípustné a které je naopak nepatřičným zásahem do soukromí.

V Praze dne 4. prosince 2015

Zapsal: Vít Zvánovec

Schválili: Josef Prokeš & Ivana Janů